СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 113. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 16. мая, 1925. VOL. XXXIII. No. 113. Jersey City, N. J. Saturday, May 16. 1925. THREE CENTS

Америка сподіється непорозуміння з Францією щодо процентів за довги.

ВАШИНГТОН, 15. мая. — Хоча американський уряд на загал дуже вдоволений з того, що Франція наконець рішилася повести зі Злученими Державами переговори за сплату воєнних довгів, та мимо сього американські урядники предбачують поважні трудности в сих переговорах. Найголовнійшою з них буде висота процентової стопи, яку має платити Франція за свої довги в Америці. Америк. урядники догадуються, що Франція може запропонувати навіть 1 процент. З того вийдуть поважні клопоти головно через те, що другі довжники Америки платять висші проценти, а Англія платить за одні довги 3 проценти, а другі аж 3 і пів проценту.

ОВЕН АГІТУЄ ЗА ПРИСТУПЛЕННЄМ АМЕРИКИ ДО СВІТОВОГО СУДУ.

НЮ ЙОРК, 15. мая. — Овен Янг, славний фінансіст, котрий на спілку з теперішним віцепрезидентом Злучених Держав Чарлзом Досом придумав відомий плян Доса, говорив тут підчас банкету Національного Інституту для Політичних Наук, котрий дав йому золоту медалю, і заявився в своїй промові виразно за приступленнєм Злучених Держав до світового суду. Він говорив, що вже час перестати все говорити про мир, а пора почати щось для мира робити.

ХТО ВЖЕ НИНІ НЕ ОГОЛОШУЄ.

ГАВСТОН, ТЕКСАС, 14. мая. — На відбуваючихся зборах товариства людий, занятих в бизнесі розголошування, піднято потребу розголошування для церков. Говорили в сій справі пастор одної конґреґаціональної церкви з Петерсбурґа, в Флориді, та кількох людий зі самого бизнесу, які дали вже докази з життя, як розголошуванє церкви [illegible] людий до церкви та поверталося церкві сторицею.

ЗАБАНУВАВ ЗА ТЮРМОЮ.

НЮ ЙОРК, 14. мая. — Недавно втік з вязничної фарми 15-літний хлопчина Мерит Аяніян, котрий був засуджений туди бруклинським судом. Хлопчина вже був 150 миль від тюрми, коли від голоду й холоду йому сокрушилося серце й він рішив пішком вертати до вязниці. По дорозі він віддався в руки поліції і вона йому облекшила далеку дорогу.

ПОЛІСМЕН УБИВ ЧОЛОВІКА.

НЮ ЙОРК, 14. мая. — Нюйорська поліція задержала в міських арештах полісмена Гарі Едвардса, котрому закидають вбийство людини. Він мав признатися прокураторови, що він убив Саломона Синера. Покійний їхав попри полісмена автомобілем скорше, як на се дозваляє закон; полісмен, не давши ніякого остереження, випалив до автомобіля кілька разів з револьвера, сподіючися, як каже, попасти в ґумові колеса. Місто в колесо, попав кулею в голову. Заким полісмен довіз раненого до шпиталю, сей помер.

НОВІ СПОСОБИ НА ЗЛОЧИНЦІВ.

НЮ ЙОРК, 14. мая. — На межинароднім конґресі поліційної служби, що відбувається в сьому місті, показували учасникам нові способи ловлення і слідження злочинців. Межи иншим показували, як можна телеграфом пересилати відбитки пальців, при помочи котрих переводиться ідентифікацію (розпізнанне) злочинця.

СИЛА МОНОПОЛІВ РОСТЕ.

ШИКАҐО, ИЛИНОЙС, 14. мая. — Монопольові організації на поживу дістали в свої руки знова одно средство поживи. Сим разом попала їм у руки цибуля, яка, як відомо, грає велику ролю в страві Еспанців, Італійців і Жидів. Від змонополізовання цибулі ціна на скринку цибулі підскочила з 2 на 4 доляри.

ЗАГАДОЧНА ТРАГЕДІЯ.

АЛЕНТАВН, ПА., 11 мая. — В каналі Лігай недалеко від Бетлегему найдено тіло малої дитини. Поліція зараз почала підозрівати злочин та шукати за справником. Коли вістка про дитину, найдену в ріці, появилася в газетах, до трупарні зголосився алентавнський український імігрант Іван Мороз, котрому кілька місяців тому втекла жінка, забравши зі собою двоє дітий. Мороз допускав, що се можливо його жінка втопила його 22-місячного хлопця Петра, але він не міг рішитися з усею певностю, чи се його дитина. Коли він прийшов до трупарні вдруге, він уже набрав переконання, що се його дитина.

На поліцію знова зголосилася одна женщина, котра каже, що вона бачила якусь женщину, що сиділа над каналом з мертвою дитиною на руках. Поліція припустила, що розпучена мати кинула дитину до каналу вже неживою та що тут ніякого злочину може й не було. Лікарська секція трупа дитини потвердила поліційний догад. Лікарі, які пороли дитину, переконалися, що дитина не мала в своїх легених води, значить, вона не втопилася. Не се теж виказано й се, що дитина плила по [illegible]

Лікарі догадуються, що дитина вмерла від конвульсій, та що її вкинено до [illegible] за матірю, а [illegible]

УДАРТЕ В ВІЧЕВИЙ ДЗВІН, ДОПОМОЖІТЬ ГОЛОДНОМУ СЕЛУ.

Від місяців не бачить наш селянин хліба. Сам не має чим поживитися і не має зерна на весняний посів. Тепла зима і мишва знищила озимину. Лютий ворог донищує його податками і данинами та жде на його загибіль.

Громадяне. Не даймо загибати живому народови. Киньмося всі як оден до ратунку нації. Нехай прокинеться в ту страшну хвилю і найбільш заспаний кут, хай вдарить в вічевий дзвін і кличе нарід на пораду, на негайну допомогу нашому Голодуючому Рідному Селу.

Поратувати село — це наш святий обовязок, бо ратуючи село, ратуємо українську націю. Від того обовязку не може і не сміє відтягнутися буквально ні одна особа українського роду.

В першій мірі повинні взятися до цеї праці наші товариства і парохії по місцях, а дальше всі свідомі громадяне. Повинні скликувати віча і наради і представити народови голодрве лихоліття в старім краю.

Коли бракує Вам бесідника пишіть до Обєднання на адресу:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

ПРИВИТАННЄ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ.

В четвер о 8-ій. годині вечір приїхала з Вашинґтону до Ню Йорку українська делеґація на конґрес Міжнародньої Ради Женщин, в якої склад входили пані Ганна Чикаленко-Келлер, Олена Лотоцька і Юлія Яремова. На Пенсилвенійській стації привитали делеґацію представниці українських товариств з Ню Йорку, які прийшли з українськими прапорцями і квітами.

14 МІЛІОНІВ АКРІВ ПІД ЗАСІВ.

Урядова статистика виказує, що цего року в Західній Канаді є 14 міліонів акрів землі, яка буде, а по части вже є, засіяна збіжем. Найбільша засівна площа є в Саскачевані, бо мірить аж понад 8½ міліона акрів. За нею слідує Альберта з засівною площею, що мірить 2,721,000 акрів, а відтак Манітоба — 2,643,000 акрів. Нової землі зорано в Манітобі 71,000; в Саскачевані 407,929; в Альберті 398,698 акрів.

РОЗВОДИ В КАНАДІ ЗБІЛЬШАЮТЬСЯ.

Протягом 1924 р. в Канаді розвелося 38 пар більше, як 1923 року. Усіх розводів в мин. році було 543. Перед в розводах веде Брітіш Колюмбія; там розвелося 136 пар. По ній слідують отсі провінції: Альберта 119; Онтеріо 114; Манітоба 77; Нова Шкотія 42; Саскачеван 28; Ню Бронсвик 15 і Квебек 13.

ЧИСЛО ВДІВ В МАНІТОБІ ЗБІЛЬШИЛОСЯ.

Число вдів в Манітобі збільшилося цего року о 65. Усіх вдів в провінції, які побирають запомогу від уряду є 670. Для цих вдів і їх дітий парлямент ухвалив $445,000. Мин. року виплачено було вдовам 425,000 дол. Треба ще сказати, що у Вінніпеґу є 269 родин (вдів з дітьми) які побирають урядову запомогу, а решта — 335 родин на кольоніях.

ЗАСУДИЛИ ПСА НА 6 МІСЯЦІВ „ВЯЗНИЦІ".

Нелсон, Б. К. — Тутешний суддя Вілліям Бравн засудив молодого пса, з породи „Колі" на 6 місяців перебування на фармі за те, що вкусив малу дитину. Суддя думає, що шість місячне перебування пса на фармі направить його „характер". Пес належить до бувшого олдермана Періера.

ПЯТЬ ДОЛЯРІВ ЗА СОБАЧИЙ ХВІСТ.

Іван Старчевскі з Лямонт, (Канада) заплатив оноді на поліції пять долярів кари за те, що відрубав собаці хвіст за якусь там провину.

ДВІ ТИСЯЧІ КАНАДІЙСЬКИХ ДІТИЙ ПІД ОПІКОЮ УРЯДУ.

„Саскачеванське Бюро Діточої Опіки" опікувалося в 1924 р. 2,056 дітьми. Діти ці були розміщені як слідує: 1541 в домах прибраних родичів; 33 в захоронках і сиротинцях, а 420 повернено їх родичам, однак всі вони були під доглядом бюра. 16 дітий сліпих віддано в школу для сліпих в Брентфорд. а 47 глухих дітий в школу для глухих у Вінніпеґу.

Усіх женщин, які побирали урядову запомогу було мин. року в Саскачевані 1.083. Їм виплачено $240,885. Між ними було 779 вдів, а 114 женщин, яких чоловіки не спосібні через калїцтво давати жінкам і дітям утримання. Усіх дітий низше 16 літ життя при вдовах було 3,188.

Цего року число вдів збільшилося о 76, але за те деякі перестали брати урядову запомогу.

НАГІНКА НА ПЕРЕМИСЬКУ ҐІМНАЗІЮ.

Одна з найкращих українських середніх шкіл — українська ґімназія в Перемишлі — є сіллю в оці Прушиньского і компанії з тої простої причини, що вона — найдальше висунена на захід. Свого часу ми звертали увагу, як ганебно „Слово польске" старається використати траґічну смерть дир. семінарії Матвіяса задля репресій проти тої ґімназії, при чому, як звичайно, автор відповідних денунціяторських заміток у вшехпольській ґазеті не цурався крайніх наклепів. У числі з 27. м. м. „Сл. п." знову накликує до розвязання перемиської ґімназії, називаючи її „яскинею розбійників", покликуючись на те, що буцім-то один з учнів ґімназії порвався на директора Грицака. При цій „оказії" знову перепутано всілякі побрехеньки на українські школи в Коломиї, Сокалі, Яворові, Дрогобичі, Львові, Долині й Рогатині. Як переконуючий арґумент на потребу розвязання української державної ґімназії в Перемишлі має [illegible] служити: безпідставне арештування дир. приватної української ґімназії в Рогатині, п. Антона Крушельницького, якого nota bene, негайно звільнили були й перепросили за „помилку"!

620 ЛЮДИЙ ОСІЛО НА ФАРМАХ.

Протягом перших трох місяців б. р. 620 людий осіло на фармах в Зах. Канаді. Найбільше осіло в Саскачевані, бо 286 людий, в Альберті 227, в Манітобі 80 і Бр. Колюмбії 27. Фарми, на яких ці люди осіли, мірять 99,200 акрів.

ПОЛІТИЧНІ РОЗПРАВИ В ПОЛЬЩІ.

Всупереч донесенням деяких польских ґазет, розправа проти трох українських послів Сергія Козицького, Максима Чучмая і Павла Васильчука відбудеться 6. травня ц. р. в Рівному; на всякий випадок офіціяльне відкликання розправи досіль невідоме. На 18. травня розписано розправу Степана Панчишина, друкарського робітника зі Львова, в окружному карному суді у Варшаві, під закидом співучасти в орґанізуванні втечі Вечоркевічеві і Баґіньскому з варшавської тюрми. Тогож дня відбудеться у карному суді в Замостю розправа проти Попка і тов. обвинувачених у злочині образи релігії. Тло цієї останньої справи дуже цікаве: подія відогралась підчас відбирання православної церкви на Холмщині одним войовничим польським ксьондзом. Дня 19. травня відбудеться в Рівному 4-та з ряду розправа проти Павла Бондаренка за злочин орґанізування повстання. Дня 26-го травня відбудеться в Люблині в апеляційному суді розправа проти Сергія Дробана з Луцька, б. редактора „Селянської Долі", засудженого в Луцьку на три місяці вязниці за політичні статті.

ЗАСУД КСЬОНДЗА УСАСА.

Як відомо, ксьондза Усаса Поляки вимінювали за Вечоркевіча. Катастрофа з Вечоркевічом і Баґіньским припинила виміну. Кс. Усас утік був до польського консуляту в Мінську і хотів, таким чином спасти себе від арештування. Та це йому не вдалося. Польський консуль мусів його віддати в руки большевиків. Усаса судили в Ленінґраді. Акт обвинувачення закидував йому знущання, насилування, заспокоювання анормальних полових пристрастий і надуживання для цього свого урядового становища. Кс. Усас був членом мішаної польсько-радянської комісії. Суд засудив його на 6 літ тюрми та на заплату відшкодовання двом женщинам по 2000 зл. Поляки все одно зробили його національним героєм.

ЗАРІЗАВ ЖІНКУ З ЛЮБОВИ.

Пятьдесятьлітний фармер Едвард Паркер з Голсвейл (Канада) перерізав оноді своїй 36-літній жінці горло кишенковим ножиком, а самий поповнив самовбивство, скочивши до недалекої від хати ріки. Виходячи з хати він сказав слузі: „Я убив свою жінку, убив її тому, що так дуже любив її". Покійні лишили десятеро дітий, з яких найстарше має 17 літ, а наймолодше кілька місяців.

Президент Німеччини Гінденбург приняв на послуханню амбасадорів і послів.

БЕРЛІН, 14. мая. — Нині в полудне приняв прези. Гінденбург амбасадорів і послів чужих держав і папського нунція у президентській палаті при Вільгельмштрассе.

Папський нунцій монсіньор Пачеллі, котрий є деканом дипльоматичного збору в Берліні, висловив желання президентови Гіндебурґови, щоб під його кермою Німеччина процвітала в мирі, добробуті і поступі.

Він говорив по французьки, а президент Гінденбург відповів йому по німецьки, кажучи, що доложить всіх своїх сил, щоб служити вітчині для її мира і добробуту, чесно, совісно і витривало.

Відтак нунцій представив президентови чергово всіх дипльоматів.

На сьому послуханню був теж присутний німецький канцлер Лютер і міністер закордонних справ Штреземан.

ГІНДЕНБУРҐ ДБАЄ ПРО ЗДОРОВЛЄ.

БЕРЛІН. 14. мая. — Президент Німеччини Гінденбурґ хотяй має 77 літ, а чується здоровий і сильний, що може що дня працювати в офісі від рана до вечера.

Він дбає про своє здоровлє, і щоб бути все повним сил і свіжости, відбуває довгі проходи що днини рано і вечір.

КАЖУТЬ, ЩО ЧЕМБЕРЛЕЙН УСТУПИТЬ.

ЛОНДОН, 15. мая. — В тутешніх урядових кругах говорять, що британський міністер закордонних справ Остен Чемберлейн небаром уступить. За причину уступлення подають, що він є за співділаннєм з Францією, а инші члени кабінету противляться сій політиці.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ФІЛЬМОВИЙ ПРОМИСЛ В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН, 14. мая. — В палаті лордів говорив нині лорд Нютон про фільмовий промисл. Він сказав, що анґлійський фільмовий промисл занепадає, а в Анґлії перемагає американський фільмовий промисл.

Він вкінці сказав, що деякі американські славні фільмові актори заробляють більше за пів місяця а ніж цілий британський кабінет дістає за рік, а в сих високих платнях є і анґлійські гроші, бо Анґлійці річно видають на образкові театри $150,000,000.

НІМЦІ НЕ ВІРЯТЬ В „ЗАБЕЗПЕЧЕННЄ."

БЕРЛІН, 14. мая. — Німці вже зневірилися в можливість приняття проекту на „забезпеченнє" Франції, який за почином Анґлії предложила Німеччина аліянтам.

Німці кажуть, що з того пляну нічого не буде, бо Франція не покине Польщі, а Німеччина ніколи не підпише умови про „забезпеченнє" для Польщі Горішного Шлеска і коридора до Данціґу.

ЩЕ І ТАКЕ „ЗАБЕЗПЕЧЕННЄ."

ЛОНДОН, 14. мая. — В тутешніх дипльоматичних кругах говорять, що чесько-словацький міністер закордонних справ др Едвард Бенеш має новий плян „забезпечення" чеських границь з Німеччиною і польських з Німеччиною і Росією. Се тим робом, що Польща і Чехія умовляться взаїмо собі помагати, якщоб їх границі були загрожені.

Одначе Анґлійці не вважають серіозною умову двох малих держав проти двох великих держав.

ПОЛЬЩА ДАЛІ ЗБРОЇТЬСЯ.

БЕРЛІН, 14. мая. — По виборі президентом Німеччини Гіндебурґа Поляки піднесли галас, що се небезпека для Польщі і польський уряд зачав приготовляти дальші і нові зоружження.

ЧІЧЕРІН ЗА ПОЛЬЩЕЮ.

БЕРЛІН, 14. мая. — З Москви повідомляють що большевицький комісар закордонних справ Григорій Чічерін заявив, що советська Росія змінить свою дотеперішню політику і заключить союз з Францією, Польщею та Японією.

МАРОКАНЦІ ПРОТИ ФРАНЦУЗІВ.

ПАРИЖ, 13. мая. — З Марока повідомляють, що там заноситься на довшу війну між Мароканцями і Французами. Оба табори приготовляються до сього.

ПАРИЖ, 14. мая. — Сьогодня французькі війська осягнули побіду в битві з Мароканцями.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КАПІТАЛІСТ ГОРОЮ.

МОСКВА, 14. мая. — О концесії на манґанцеві копальні в Грузії старались також анґлійські, голяндські і німецькі капіталісти, але російська советська влада віддала їх нюйорському капіталістови Герименови, тому, що він подав найліпші умови і згодився дати $4,000,000 на збудованнє пристаневих заїздів і магазинів у пристанях над Чорним морем.

ПОМЕР АНҐЛІЙСЬКИЙ ПИСМЕННИК.

ЛОНДОН, 14. мая. — Сьогодня помер тут відомий анґлійський писменник сер Генрі Райдер Геґґерд у 69 році життя.

Він писав повісти, в яких описував життє, повне великих пригод. Писав понад 40 літ і написав до 60 повістий. Він походив зі старого анґлійського роду.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

МЕРТВІ ЧИСЛА

Мертві числа, а як богато вони нам цікавого говорять. Говорять, як живі.

Минув Великдень! Минула сьогорічна писанка, про яку нам нагадувало Обеднання, про яку писали інваліди з краю, на яку ждало нетерпеливо наше рідне і голодне село, на яку покладала надію Рідна Школа.

І прийшла та писанка, неначе та весна, про яку в великодних веснянках співається, повна радости і веселости, повна надій для голодних і збідованих.

І щож вона нам принесла? — запитаємо по словам весняної гагілки.

Принесла від тих, що сиділи при ситих столах, що смачно їли і весело забавлялися, що може ще й виголошували патріотичні громови, що згадували, а може і сльози проливали за рідним, поневоленим старим краем — а все те за ситим столом, — аж $53.10 на Рідну Школу а $95.10 на допомогу Голодному Селу. Це є сума, яка вплинула за послідний місяць з сьогорічної писанки на допомогу старому краєви. Стільки саме зібрало Обеднання на ті дві найважніщі тепер краєві цілі. А поза Обеднанням нема і сліду, щоби були які інші жертви.

Стільки прийшло від цілої американської України. Мабудь вартість окрушин хліба чи паски, що спадали підчас Великодних Свят з наших столів на підлогу є більша чим та жертва, якою ми обдарили сього року наш рідний край. В часі, коли голодова смерть заглядає нашому селянинови в очи, коли йде страшний польський наступ на нашу школу. Це вже не байдужність, не глум і не цинізм, а прямо тяжкий непростимий національний гріх. Відповідаємо за него всі, які носимо в грудях ще хоч крихітку якогось ідеалу та примітивної гуманности, а які дали чи там допустили до цего, що ми могли так низко упасти.

Крайна пора це лихо направити. І то скоро. Ще скорше чим дійдуть ті слова до старого краю, які місто кількатисячної писанки приносять зза океану чашу повну гіркої отруї.

КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

ЗГІДНО З УХВАЛОЮ 16-ої КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА.

ПРИЙМАЄТЬСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ В КВІТНИ, МАЮ І ЧЕРВНИ 1925 Р.

ВСТУПАЙТЕ І ДРУГИХ ЄДНАЙТЕ ДО У. Н. СОЮЗА.

ВЕСТ-ВЕРЖІНСЬКИЙ СТРАЙК

Вже понад місяць тягнеться в Вест Верджінії страйк майнерів угля, котрий заряджено для протесту проти зниження робітничої заплати вуглевими компаніями. Страйк викликав велике зацікавлене до себе наперед тим, що він був справдішною несподіванкою через те, що копальняні підприємства вважали робітників нездібними до протесту, бо лишень кілька літ тому сим компаніям удалося зломити один страйк та розбити завязки робітничих організацій. Лишень недавно копальняні підприємства обнижили були робітничу заплату; не стрітившися з рішучим протестом, вони зарядили ще одну знижку, не сподіючися протесту й тепер. Та сим разом завелися.

Страйк викликав велике зацікавлене ще й тому, що рівночасно зі страйком іде проба організувати робітників у майнерську юнію. Се поясняє до великої міри, чому вуглеві підприємства накидуються з такою заїлостю на юнійних організаторів та страйкарів. Пробували компанії вперед арештувати всіх юнійних організаторів та добитися від суду заборони організувати робітників у юнію. Коли суд не міг видати такої заборони й ще мусів признати право робітників до організації та право юнійних організаторів до мирного переконування робітників вступати до юнії, то копальняні компанії стали провокувати робітників до беззаконних виступів, щобя відтак ужити [illegible]. На [illegible] доходить тепер до острих виступів межи страйкарями [illegible] юнійними урядниками а страйколомами, шерифами, їх [illegible] поліцією.

Вигляди майнерів на побіду в сьому страйку є справді невеликі. Не маючи за своїми плечима сильних фінансів, вложених в юнії, вони мусять здаватися на свої власні матеріяльні сили. Сі сили невеликі, бо роботи послідними місяцями йшли не зовсім добре. Крамниці вже тепер відмовляють їм боргів. Нужда вже заглядає в їх хати й шатра. Заким страйк покінчиться, зазнають вони певно й голоду й холоду. Та вони се знають добре; а мимо сього йдуть протестувати проти нахабного обнижування заплати та добиватися права до організації. За се їм і належиться слава борців-героїв.

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

Криза вселенського патріярхату.

У часописи „Прагер Прессе" з 29. квітня була поміщена дуже змістова та інструктивна допись з Царгороду під повищою назвою. Думаємо, що й нашим читачам буде цікаво довідатись про той стан, в якім нині перебуває царгородський вселенський патріярхат, який відограв чималу ролю також в історії українського народу.

Редакція.

Відколи істнує вселенський патріярхат, голова православного християнства отсе вже в четверте перебуває на вигнанні. Уперше патріярх був змушений залишити свою резиденцію в 1204 році, коли хрестоносці здобули Царгород, потім знов у році 1453, коли місто здобули Турки. Два дальших вигнання мали політичний підклад. Мелетій IV. з огляду на поразку Греків у Малій Азії був змушений переїхати до монастиря на Атонській горі й зректися патріярхату. Останній патріярх Костянтин VI. був 30. січня с. р. арештований турецькою поліцією й на основі конвенції про виміну населення був висланий на той бік границі.

На початку турецького панування патріярх займав дуже високе місце в державній ерархії. Він мав титул міністра, й для охорони його особи істнувала державна варта. Спільно з найсвятійшим синодом та національною радою він управляв ділами православних отоманських підданих, користуючись широкими правами в справах цивільних і майже необмеженими — в справах церковних. Політичний характер цеї установи швидко довів її до конфліктів із вищою владою й на протязі 472 років її істнування причинився до безнастанної боротьби між патріярхом та великим везиром, яка неминучо мусіла скінчитись упадком політичного значіння патріярхату й нинішньою, можливо смертельною кризою.

У боротьбі за свої привилеї патріярхат зазнав багато неповоджень: 105 патріярхів усунула влада, 27 вона примусила уступити, кількох скарано на горло, а одного навіть повішено у повнім уборі. Коли б православна церква поставила себе поза боротьбою народів і партій (дехто каже, що при особливостях її функцій це є виключене), то можливо, що вона б не опинилась у нинішнім прикрім стані. Але патріярхи мали більш далекосяглі завдання, які з національно-грецького погляду може й були величними, та засадничо суперечили високій місії голови цілого православного християнства. Зпочатку патріярхи намагались гелленізувати всіх православних у Туреччині. Усі ще памятають боротьбу за гелленізацію Македонії та опір проти самостійности болгарської церкви. Ці змагання стрінули непереможну перешкоду в національним відродженні балканських народів. Тоді грецький клир намітив собі иншу, не менш величаву мету: збудити національну свідомість „Румів" (турецьких Греків) і використати їх як політичний, а може й як військовий передовий відділ, щоб здійснити давній ідеал усіх Греків. Цей ідеал, ця „Megalli idea" полягала в тому, щоб поставити „хрест на Св. Софії" та зеднати в одній „великій батьківщині" Македонію, Тракію, Царгород з протоками, Західну Анатолію з сусідними островами, а то й шматки Чорноморського побережа.

Світова війна й перший час по завішенню зброї, здавалось, наблизили цю мету до свого здійснення. У політиці нема гіршого, як гнатись за більшим, ніж можна осягнути. Відомо, як сумно скінчився перший етап цеї великої мрії. Менш відома є та роля, яку в цій справі відограв патріярхат. Мелетій IV. [illegible]

ром „великого Критянина" Венізелоса. Його подорож до Америки та Англії показала, що він добре оцінює вплив англьо-саксонського чинника на хід світової політики. Щоб зацікавити в своїх плянах голову англійської церкви архиепископа Кентерберійського, який має великий політичний вплив, бо є членом англійської коронної ради, Мелетій був навіть згодився працювати на користь зеднання всіх християнських церков. Але по своїм повороті до Царгороду він там застав нову владу. А Кемаль-Паша не міг йому подарувати його антитурецьких інтриґ, і Мелетій мусів піти на вигнанне.

Аліянти вжили в Лозані цілого свого впливу, щоб спонукати Турків до згоди на дальше перебуванне патріярхату в Царгороді. Але Турки виразно застереглись, що патріярх не повинен мішатись у політику, а має виключно займатись справами віри. Наступник Мелетія, Григорій VII, не міг отже йти слідами свого попередника, натомісць він звернув свою увагу на Схід. Він навязав зносини з совітською Росією, начеб-то для того, щоб совітський уряд заступився за нього перед Туреччиною, а також щоб видобути з Росії якесь майно, що належало вселенському патріярхатови. Через свого заступника він навіть намагався помирити між собою стару й нову, т. зв. „живу" церкву. У Царгороді він заборонив московським монархистам поминати „царя" Кирила. Ця політика патріярха обурила всіх московських емігрантів, і вони різко виступили проти неї скрізь, де мали вплив, передовсім у Білгороді та Букарешті. При смерти Григорія зайшла прикра подія, яка ще більше принизила патріярхат в очах християнської та магометанської суспільности: ціла спадщина патріярха разом з його заповітом невідомо куди зникли — очивидно, були вкрадені.

При виборах нового патріярха Турки рішучо зажадали від синоду, щоб він не вибирав Константина; який оселився в Царгороді що-йно по 30. жовтня 1918 р. і мусів на підставі конвенції опустити межі Туреччини. Але синод таки обрав Константина Арабогу патріярхом, назвавши його Константином VI. Мішана комісія, прислана від Союза Народів для догляду за виміною населення між Туреччиною та Грецією, висловилась у тім дусі, що Константина треба виміняти. Тоді турецька поліція без довгих розмов заарештувала його й вислала на той бік границі.

Грецький уряд звернувся до цілого світу й до Союза Народів з палким протестом. Не обійшлося й без легенького брязчання шаблею. Греція це мусила зробити вже з огляду на півтора міліона імігрантів з Анатолії, які являються сильним політичним ферментом і ще довго ним будуть, але ніхто не вірив, що Греція наново розпочне програну війну. А Турки мали по своїм боці згадані арґументи й заявили, що ця справа є внутрішньою справою Туреччини, до якої нікому нема діла. Рада Союза Народів почала вагатись, чи цей випадок належить до її компетенції, й засягнула оречення міжнародного суду в Газі. Очевидно, що справа скінчиться порузуміннем обох сторон. Константин буде змушений відмовитись від гідности патріярха, Туреччина не буде більше висилати пралатів, яких належить „виміняти", й тоді буде обрано нового патріярха. Той новий патріярх не буде вже нічим иншим, як тільки головним заступником православних Греків у Царгороді.

Не маючи за собою піддержки царя всея Росії, патріярх утратив усяке значінне. Його нещаслива політика викликала велику реакцію. Югославія хоче скликати з цього приводу церковний собор, Румунія обрала свого патріярха й стала автокефальною, православні отці церкви в Сирії та Палестині жадають перенесення вселенського патріярхату до Єрусалиму й дальшого вибору вселенського патріярха не тільки зпоміж Греків.

Відокремленнем церкви від держави Турки звели на ніщо дві величезні сили: каліфат і вселенський патріярхат. Вічний і незмінний Рим маєстатично дивиться на нещасте й заколот серед спадкоємців східних вір, більш ніж коли-будь готовий приняти заблудші овечки в своє лоно.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ТВОРЕННЯ „ВЕЛИКОГО ЛЬВОВА"

Голос Народньої Організації м. Львова.

Народня Організація м. Львова відбула в цеділю 5. квітня ц. р. під проводом голови Ів. Ліщинського ширші місячні сходини. По рефераті, присвяченім справі акції з боку міської ради Львова що до прилучення підміських громад і по ширшій дискусиї винесено одноголосно отсю резолюцію:

Народня Організація Українців м. Львова стверджує, що громадська рада міста Львова, в склад котрої на 150 членів допущено лише 2 (двох) представників українського населення, зайняла супроти Українців м. Львова крайно вороже становище. Ярким доказом цеї дуже шкідливої для українського населення політики міської ради Львова являється м. и. і цей факт, **що в буджет на 1925 р. не вставлено ні одного сотика на які небудь українські — навіть гуманітарні цілі**, хоча дуже поважний відсоток Українців власників реальностей і підприємств платить високі безпосередні податки в користь громади м. Львова.

Супроти того, що провідною думкою ініціяторів створення „Великого Львова" є: успішнійша полонізація українського населення підміських громад; перекинення на ці громади податкових тягарів; позбавлення Українців дотеперішнього представництва в підміських громадських управах і з огляду на те, що обіцяні користі з прилучення підміських громад до Львова є під цю пору зовсім не до здійснення і не стоять в ніякім відношенні до постійних тягарів, які спадуть на це населення в наслідок їх злуки з міською громадою — Народня Організація міста Львова як організація українського населення Львова і підльвівських громад, протестує проти наміреного прилучення підміських громад до Львова і взиває все населення м. Львова й інтересованих громад до боротьби проти згаданої акції з боку міської ради міста Львова.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбуде свій місячний мітинг 21-го сего місяця в Укр. Гали при Erie і Robey St., о 7.03 вечером! Проситься всіх членів, щоби прибули на сей мітинг, справа буде обговорена о балю, який буде 30. мая на Декорейшен Дей. — Я. Читвінський, пр.; С. Новодворський, писар.

Допись.

ВУДГЕЙВЕН, Л. АЙ. Н. Й.

Враження з концерту.

Дня 3. мая с. р. Українська Громада в Вудгейвен давала перший раз діточий концерт під проводом учителя [illegible]ика. Побачивши у „Свободі" оголошенне такого великого розміру, постановив я собі заїхати і побачити, що там такого великого буде. При вході на галю вручено мені програму. Читаю, — поверх сорок точок ріжних хорових пісень, дуетів, квартетів, деклямацій і т. п. Богата програма; своїм змістом подобає більше на якусь велику святочну програму ніж звичайну. Кромі того я знав, що Вудгейвен се мала громада, котраю не можнаб заповнити навіть сеї малої галі.

Серце моє раділо, коли побачив гарно прибрану галю в американські й українські національні кольори, а над сценою обнялись прапори український з американським. Точно шеста година, як заповіджено, виступає на сцену тамошній громадянин Дучимінський і коротким теплими словами привитав публику, котра заповнила галю по береги, та представив телерішне положення наших рідних в старому краю.

По скінченню бесіди піднялась куртина. На сцені мов цвіти на городі замаяли українські і американські прапори, котрі держали дрібненькі школярі числом около 30 з котрих майже половина була вбрана в національні українські строї. За ними видніють букви U. S. A. Діти підносять прапори і співають „Стар Сбенглед Банер" і „Ще не вмерла Україна". Згадати треба, що всі діточі хори випали знаменито як на діти, на перший раз. Як я довідався відтак, школа істнує допера 6 місяців, отже їм належиться признанне за дійсну працю. Хорові пісні випали найлучше як: „Соколи", „Гей поїхав князь Ревуха," (котра то пісня була знаменито розложена на голоси) „Гей на гор женці жнуть" і Шевченків „Заповіт". Тут як загреміло з діточих грудий „Поховайте та вставайте," то аж мороз пішов по тілі. Гарно дуже випав хор „Заповіт." Також дуже добре випала пісня „І шумить і гуде," котру відспівав квартет наймолодших учениць з акомпаньментом устної гармоніки Великанович. Дуже гарно також відспівала сольо М. Титаліс „Реве та стогне" з акомпаньментом скрипки Костіва. Тут з дива не міг зійти, що дитина співала сю пісню; який в неї сильний голос, в тій школярці криється, дійсно співацький талан. Коли буде його пильнувати, будучність принесе їй великі успіхи. Таксамо дуже гарно випав дует „Родимий краю", котрий відспівали М. Чорна і К. Великанович. Соля скрипкові Й. Костіва випали дуже добре з котрих „Віють вітри" ввели публику в велику задуму. Всі деклямації учениць і учеників випали вдоволяючо. Деклямації були ріжноманітні, з котрих декотрі витискали сльози на очах публики, а декотрі збуджували в них сердечний сміх. А було їх досить богато. Діти старались деклямувати як найлучше.

Завважалось три головні прикмети, а то: точність, спритність і послух. Перерви були майже не замітні. На галі можна було завважати богато дітий, однак спокій був взірцевий, мабуть помучились передконцертовим балем.

Живий образ „Воскресенне України" подобався дуже добре, і він заслугує на спеціяльну увагу: По середині сцени лежали: большевик і поляк, на котрих мати Україна стояла. По боках держали її діти розірваний ланц. Навколо цеї [illegible] Україна-Мати повівала синьо-жовтим прапором.

І аж здумівся, коли побачив, що дві години так скоро проминули! За кождим виступом публика надгороджувала діти й учителя бурею оплесків. Слава вудгейвенській громаді, що так патріотично виховує свої діти. Також учителеви належиться похвала, що вщеплює в школярів любов до рідної мови і пісні.

Галя, правду сказати замала і невідповідна, тому дай, Боже, щоби Вудгейвенці постарались о свою власну галю або бодай трохи відповіднійшу.

Заграничний.

РЕЗОЛЮЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ У ВАРШАВІ.

Збори українських еміґрантів, вислухавши звіт члена Українського Центрального Комітету О. Саліковського, про російський зїзд по народній освіті і ознайомившись з резолюціями цього зїзду („За Свободу" ч. 84 б. р.;), — з обуренням протестують проти нових замахів росіян на українську націю і з огидою відкидають стару байку про нашу приналежність до „единого русского народа", байку, що до щенту знищена навіть російськими ученими (Російська Академія Наук).

Після Переяславської угоди наша нація була приборкана російською державою лише через зраду, підступи і силу, але і під чужим ярмом, не дивлячись на трехсотлітню майже брутальну русифікацію, не втратила своєї національної самобутности.

Змагання до власної державности і розвитку рідної культури споконвіку жили в нашій нації, і як не раз в її історії, так і після 1917 р. ці змагання освячені кровю синів нації.

Згадані резолюції зїзду ми вважаємо за заклик до продовження кривавої боротьби і будемо боротись вперто за нашу суверенність чи то з червоною, чи то з чорною, чи то з білою Росією з твердою вірою в остаточну перемогу; — добровільно під старе ярмо не підемо.

Стверджуємо, що в Польській Державі тубольної російської людности ніколи не було і нема, а єсть лише решки від російської окупації і штучної кольонізації.

Закликаємо всіх українських громадян до твердого виконання свого національного обовязку, — а всі українські організації заманіфестувати в відповідний спосіб вірність і відданість традиціям нашої визвольної боротьби.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітинг відбудеться дня 17. мая, в галі під словенським костелом, точно о год. 2. пополудни. Довгуючі члени повинні рішучо явитись для вирівнання своїх місячних вкладок. — Ст. Зайшлий, секр.

Заходом Кооперативного Союза „Українського Н. Дому"
— відбудеться —
в Неділю, дня 17-го мая с. р. о 3-тій годині пополудни
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ 217-219 ІСТ 6-та ВУЛИЦЯ, НЮ ЙОРК, Н. Й.
ДРУГЕ З РЯДУ НАРОДНЕ ВІЧЕ
в справі будови Величавої Української Хати в Ню Йорку.
На сім вічу буде здавати звіт з Міжнародного Жіночого Конгресу у Вашингтоні пані Ганна Чикаленко-Келнер, українська делегатка з рамени Жіночого Конгр. Комітету в Ню Йорку.
Громадяни і Громадянки:— Кому дорога своя хата, кому [illegible] її значіння і кому лежить добро нашої іміграції, хай не [illegible]

ПОВІДОМЛЕННЯ!

Отсим подаю до загального відома всім інтересованим, що з днем 14. мая б. р., дотеперішна фірма S. MILANOWYCH & WEIL CO., під ч. 193 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J. зістала розвязана і від повисшого дня всякі мої дотеперішні бизнесові зносини з нею скінчилися. Від тепер я буду провадив свій бизнес продажі і купна реальностий та всі інші сполучені з сим інтереси, які провадилося до тепер під фірмою S. Milanowych & Weil Co., сам під своїм власним іменем під ч. 23 Cliff Street, Jersey City, N. J. гора міста.

Хто би мав чи мав яку справу до мене, прошу голоситися від тепер особисто чи листовно так: S. MILANOWYCH, 23 CLIFF ST., JERSEY CITY, N. J. При сім, дякуючи за дотихчасову прихильність моєї клієнтелі, прошу і на будуче відноситися до мене з повним довірєм, а я буду старався обслужити всіх вдоволяючо, як і за послідних 15 літ в бизнесі у всіх справах. 113-14

S. MILANOWYCH, 23 Cliff Street, Jersey City, N. J.

ПРОТОКОЛ

XVI. Головної Конвенції У. Н. Союза почавшоїся дня 6. квітня 1925 в Rochester, N. Y.

(21)

Пополудневе засіданне

11. квітня.

О годині 2. пополудни предс. конвенції п. О. Ревюк отворив засіданне.

П. Теодор Грицей зголосився до голосу і прочитав свій реферат в справі Сиротинця як слідує:

Сиротинець і приют для старців се дуже добра річ однак не знати чи Члени У. Н. С. будуть могли утримати і двигнути його, бо сама фарма буде коштувати що найменьше $50.000.00. Будинки на поміщенне що найменьше 500 дітий і 200 старців будуть коштувати около $150.-000.00, бо годі будувати меньших будинків, для того, що сиріт і старців може знайтися і більше а в такім разі требаби відтак добудовувати будинки і ще дорожше коштувалаби як будова відразу, а коли не прийшлоби малося дітий і старців, то тоді будуть знов нарікання Членів У. Н. С., як і на теперішний Сиротинець в Філаделфії.

Пр. І. Утримання одної дитини денно хотяйби тільки 50 ц., то від 100 дітий денно $50, річно $18.250; від 200 дітий денно $100, річно $36.500; від 300 дітий, денно $150, річно $54.750.

2. Старці нехайби також по 50 ц. денно коштували то 100 старців денно буде коштувати $50, річно $18.250.

3. Завідатель тої Інституції нехайби тільки коштував $150 місячно і вікт хотяйби також по 50 ц. дено, то на рік буде $1.982.50.

4. Інші помічники, котрих треба що найменьше 10 людий, хотяйби тільки по $100. місячно і вікт, то річно $13.825.

З того виходить, що на:

100 дітий річно потреба	$18.250.00
100 старців	18.250.00
Завідатель і помічники	15.807.50
Разом	$52.307.50
На 200 дітий	$36.500.00
На 100 старців	18.250.00
Завідатель і помічники	15.807.50
Разом	$70.557.50
На 300 дітий	$54.750.00
На 200 старців	36.500.00
Завідатель і помічники	15.807.50
Разом	$107.057.50

Колиби отже У. Н. Союз дав на фарму і будинки $200.000, то крім сего на утримання треба або на 100 дітий і 100 старців $52.307.50, або на 200 дітий і 100 старців $70.557.50, або на 300 дітий і 200 старців $107.-057.50, а коли утворилибисьмо навіть Сирітський фонд по 5 ц. то річно пр. від 15.000 членів дістанемо $9.000, чого однак члени собі не бажають, бо кажуть в проектах, щоби нових грошей не накладати.

Таксамо треба мати школу для дітий і що найменьше 5 учителів, то рівнож буде коштувати около $10.000. Не можна забувати, що таксамо треба буде мати свого сталого лікаря, що також буде коштувати пару сот долярів річно.

Моєю отже думкою булоби наразі призначити якусь суму на поміч Сиротинцеви в Филаделфії і жадати, щоби приймали більше сиріт по членах У. Н. Союза, а тимчасом до другої конвенції збирати добровільні жертви від членів на мітингах відділів, а як на слідуючу конвенцію буде зложений відповідний фонд то можна буде над Сиротинцем застановитися.

Дальше зголосився до слова п. М. Мурашко і піддав гадку, в який спосіб можнаби зібрати фонд на Сиротинець. Пропонує, що еслиб кождий член У. Н. Союза жертвував річно лиш $1.00, то до слідуючої конвенції фонд Сиротинця виносибби до 100 тисяч долярів. Ставить внесенне, щоби екзекутива, відділові урядники і делегати розвели кампанію за Сиротинцем, котрий є потрібний для членів У. Н. Союза.

В справі Сиротинця забирали ще голос: Т. Пиндус, П. Бартків і другі.

На формальне внесенне М. Угорчака, підперте М. Мурашком, щоби головний уряд виготовив цілий плян щодо Сиротинця і дав під голосованне членам У. Н. Союза. Ухвалено.

Всілякі внесення і ухвали.

Ухвалено, щоби передконвенційні проекта були датовані, як рівнож усі проекта мають бути висилані відділами У. Н. Союза, а не поодинокими членами.

На внесенне В. Осухівського ухвалено, щоби при проголошенню імен делегатів на слідуючу конвенцію, були подані рівнож їх адреси, так як було дотепер.

На внесенне Д. Капітули ухвалено, щоби протокол конвенційний був сейчас друкований в Свободі за порядком в кождім числі.

На порядок дневний прийшла справа видавання календаря, в якій забирали голос: Т. Грицей, Й. Вацлавський, Ом. Ревюк, Т. Пиндус, Т. Липка, С. Ядловський, Ів. Пеленський, щодо ціли календаря, чи можливо дати календар даром, чи піддавати під референдум членам У. Н. Союза і що до ліпшого редаговання і формату.

По ширшій дискусії, на внесенне Д. Лещишина, поперте М. Шевчуком, ухвалено видавати календар по 30 ц. що року аж до слідуючої конвенції, без референдум членів.

Др. М. Клим ставить директиву, щоби календар був розісланий перед Різдвом. На поперте Івана Коцана, ухвалено.

На внесенне Івана Чопика, поперте Григорієм Стеців, щоби делегати, повернувши домів, розвели тримісячну кампанію за приєднанием нових членів до Укр. Нар. Союза без вступного — ухвалено.

П. Омелян Ревюк звертає увагу, щоби підчас кампанії за приєднуванием нових членів до У. Н. Союза принимати людий здорових. Щоби відділи установили собі в своїх місцевостях совістних лікарів, котрі екзамінувалиби кандидатів старанно.

Делегат Ільків дає пропозицію, що коли зайде потреба при органiзованню нових членів до У. Н. Союза, підчас віча чи якогось **свята,** щоби гол. екз. комітет постарався вислати свого представника.

На внесенне Д. Яворського, поперте Петром Миськовим, щоби Комісії Просьб і Скарг дати признанне за її щиру працю, — ухвалено.

На внесенне Стефана Слободяна, поперте Йосифом Косій, щоби Комісії Статутовій, Комісії Виборчій і Комісії Пресовій дати признанне за їх щиру працю, — ухвалено.

На внесенне Ом. Ревюка, як делегата, щоби дати щиру подяку д-рови Михайлі Климови за його тяжку працю при даванню помочи хорим делегатам і делегаткам, яких захоріло около 25 осіб. Конвенція дала признанне д-рови Климови через повстанне з місць.

На внесенне Вас. Репужинського, поперте Марією Бурко, дано признанне конвенційному предсідателеви, заступникам предсідателя і секретарям конвенційним за перепроваджене коневнції.

Поручено президії вислати подяку амер. редакціям, котрі подавали правдиві вісти про шіснайцяту конвенцію У. Н. С. в місті Рачестер, Н. Й.

Виборча Комісія заявила, що вже готова здати звіт з висліду виборів на уряд У. Н. Союза.

П. Григорій Пипюк відчитав лісту з висліду виборів як слідує:

На предсідателя:

	Голосів:
Теодор Грицей	229
Микола Мурашко	214

На містопредсідателя:

Михайло Угорчак	222
Дмитро Капітула	125
Михайло Клим	89

На містопредсідательку:

Марія Ольшаницька	220
Анна Солонинка	163
Марія Мельник	41

На рекордового секретаря:

Іван Каштанюк	350
Василь Онишків	89

На фінансового секретаря:

Роман Слободян	320
Олекса Мерещак	109
Стефан Савіцький	10

На касієра:

Василь Левчик	247
Іван Ваверчак	197

На менаджера Свободи:

Семен Ядловський	399
Іван Мартинець	41

На контрольну комісію:

Омелян Рекрут	223
Он. Шараварко	186
Гр. Пипюк	182
Василь Гасій	181
Ст. Баюс	106
Ст. Гвіздь	97
М. Біян	92
І. Добрянський	88
Гр. Дідоха	60

На радних:

Т. Михальчук	262
Анна Стадник	262
о. В. Сполітакевич	233
Др. Михайло Клим	222
М. Петрівський	206
В. Гришко	204
Марія Мельник	182
М. Шевчук	176
Дм. Братусь	165
Ст. Матчак	164
Юлія Баволяк	164
В. Репужинський	161
Ілько Шпікула	159
Ст. Заблоцький	156
Т. Малик	150
Олена Придун	133
П. Стадник	130
П. Шпікула	127
Ів. Базар	114
І. Процишин	98
Ст. Кудрик	96
В. Шуран	92
Василь Бурак	85
М. Бунда	81
Юр. Присташ	80
Ол. Плескун	74
В. Тарас	72
Ст. Читвінський	72

До головного уряду У. Н. Союза ввійшли слідуючі:

Теодор Грицей, предсідатель.

Мих. Угорчак, заст. предсідателя.

Марія Ольшаницька, заступниця предсідателя.

Іван Каштанюк, рек. секретар.

Роман Слободян, фін секретар.

Василь Левчик, касієр.

Семен Ядловський, менаджер.

Контрольна Комісія:

Ом. Рекрут.
Он. Шараварко.
Григорій Пипюк.

Радні:

Т. Михальчук.
о. В. Сполітакевич.
Др. М. Клим.
Мих. Петрівський.
В. Гришко.
М. Шевчук.
Дм. Братусь.
Ст. Матчак.
Анна Стадник.
Марія Мельник.

Назначенне місця на слідуючу конвенцію У. Н. Союза.

Були поставлені слідуючі міста:

Philadelphia, Pa.
Allentown, Pa.
Jersey City, N. J.
Newark, N. J.
Scranton, Pa.
Pittsburgh, Pa.
Cleveland, Ohio.

Більшостю голосів ухвалено, що слідуюча 17. Гол. Конвенція У. Н. Союза має відбутися в Newark, N. J.

Гол. Предсідатель У. Н. Союза п. С. Ядловський в імени уступаючого уряду подякував за довіре, яким його наділено, рівнож побажав ново вибраному Гол. Урядови У. Н. С. як найкрасших успіхів для розвою У. Н. Союза.

П. Теодор Грицей в імени своїм і нововибраного Гол. Уряду зложив подяку Конвенції за честь і довіре, котрим їх наділено вибираючи їх на Уряд найбільшої і найсильнійшої української організації в Америці і заявив, що після його сили буде старатися поставити У. Н. Союз на найвисший степень розвитку і слави.

Предсідатель Конвенції п. Омелян Ревюк в своїй кінцевій промові подякував щиро Делегатам за їх тактовність підчас 6-дневних конвенційних нарад і побажавши найкращого успіху при дальшій невсипущій праці для добра У. Н. Союза, на внесенне Ал. Ковальчука, поперте Гр. Бардаком, замкнув конвенційні наради о годині 5.40 вечером.

По відспіванню: Ще не вмерла Україна і Не пора Москалеви й Ляхови служить, делегати розїхались домів.

Rochester, N. Y., April 11, 1925.

Омелян Ревюк, предс.
Омелян Рекрут, скср;
Василь Гришко, сскр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА... ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ

Послідний Ногай.

(Історичне оповідання).

(Свобідно за Купером)

(8)

— Коби був більший запас пороху, — воркотів під носом — не було би такої ганьби. То ганьба, коли козак втікає, лишаючи Татаринови безпомічні дівчата!

Тихоліз щез в воді.

Варка і Христя глянули на Гамера, котрий стояв неподвижно опертий плечима о скалу.

— Ти не йдеш за батьком? — спитала його Варка.

— Гамер лишаеся, — Татарин відповів спокійно і лагідно.

— Та чого?

— Бо ви обі під моєю опікою... Я не трус.

— А твій батько трус? Приятель твого батька трус?

— Бодай один повинен лишитися для вашої оборони.

— [illegible] тим ослабиш товариство, котре прийде, щоби нас висвободити. Чи мають нарікати на тебе, коли покажеся, що без твоєї помочи їм тяжко вдіяти щось? Іди, хлопче!

Варка не видержала огнистого погляду його гарних очий. Склонила голову і хвилю мовчала. Їй стало ніяково. Нарешті перемогла себе, глянула йому знов просто в очи і повторила.

— Іди! То вже не моя рада. Я прошу тебе. Як ти не підеш, то сумніваюся, чи прийде яка поміч.

Насуплене лице Татарина прояснилося. Він вже не [illegible] повів нічого. Скорим рішучим [illegible] кроком [illegible] її бік і як його попередники щез в піні водопаду.

— Я чула, що й ти добрий пливак, — Варка звернулася тепер до Криси.

— І для мене не велика штука спастися. Але я не така дитина степу й ліса, як ті три, що пішли. Я з ними був би тільки їх завадою. Без мене вони скорше знайдуть поміч і приведуть її. Я тут скорше буду потрібний ніж там.

Варка вже не налягала, Христя очима благала його, щоби не відходив. Криса лишився.

— Може Татари залишили облогу і відійшли? — сказав — бо не стріляють і на березі не видко нікого... Може побачили наших товаришів і пустилися за ними, гадаючи, що ми всі вихопились відси? На всякий случай треба приготовити оборону печери.

Вузкий і низький вхід до печери Криса завалив камінем; В тім помагали йому дівчата. Другий вихід замаскували мохом. Скінчивши сю роботу, Криса сів на камени по середині печери, держачи в одній руці ніж, в другій пістолю. Довго сиділи так мовчки, бо хоч рев водопаду заглушив би їх розмову, боялися балакати, щоби ворог, як ще настав на їх життя, не почув. Минули зо дві години і вони, хоч як наслухували, окрім реву водопаду, не чули нічого. Вже й сонце мусіло зійти, бо в печері стало ясніїще і теплійше.

[illegible] ли, — Христя важилася замітити півголосом.

— Хоч би не відійшли, то все таки своєю хвилевою повздержливістю роблять нам велику вигоду, бо нашим товаришам дають час і змогу знайти та привести відсіч, — Криса відповів. — Коби ще година...

Послідні його слова заглушив рев, неначе стоголової юрби.

— Ми пропали, — тут ціла орда! — крикнула Христя і впала в рамена Варки.

— Ще не пропали. До нашої печери не скоро влізуть. Вони мабуть що лиш на плятформі перед скалою. Заревли з досади, побачивши два трупи своїх товаришів, котрі не поплили з водою і ще там лежать. І так богато їх тут нема. То так лиш здаеся через відгомін між тими скалами. Як крикне один, то всі скали відповідають йому стократним криком. Тому то ті крики доходять до нас з усіх сторін... О!.. Тепер вони в щілині, що ділить обі скали і в першій печері... З того, що викрикують, виходить, що вони тепер по знайдених в печері річах догадуються, що тут був Тихоліз і оба Ногаї. Як не знайдуть їх, ні живих, ні мертвих, догадаються, що вони втікли. Коли доразу не стали добиратися до нашої печери, то міркую, що вони тут ще ніколи не були і про істнованне другої печери ще цілком не знають. Як вхід добре замаскований, то може цілком не навідаються до нас. З їх поведення виходить, що нашим приятелям повелося щасливо втечи і ми можемо надіятися скорої відсічи.

Криса приклав око до малого отвора між накиданим у вході до печери камінnем.

— Ворог сам помагає нам — сказав до дівчат. — Вони перетрушують вашу печеру і все, що їм непотрібне, викадають з неї Викидають також накопичене там ріще і кидають на вхід до нашої печери. Се найліпший доказ, що про сю печеру нічого не знають. Накиненим ріщем ще ліпше замаскували вхід до неї.

Христя аж підскочила з радости. Варка склала руки до молитви, щоби Господеви подякувати за ратунок.

— Боже! — промовила підводячи руки в гору. — Боже! — повторила і... замовкла. Її лице викривив жах, очи померкли, руки впали.

Криса глянув в гору і в щілині побачив злорадно сіяюче лице Ямана. Не надумуючися, підвів пістолю і випалив. Коли дим розійшовся щілина була вільна, лице Ямана щезло. За те почув, що камінне, яким був закиданий вхід до печери, розсипуеся. По хвили печеру наповнила Татарва. По одній стороні печери поклали звязаного Крису, під другою обі сестри. Між ними на камени сів Яман.

— Де той, що тебе збунтував проти мене? — спитав по хвили мовчанки. — Де Тихоліз?

— Проти тебе ніхто мене не бунтував, — Криса відповів.

— То ти збунтувався проти нас. Ти зрадив нас. Замість завести дівчата до їх батька, ти вів їх на торг.

— Я на торг не вів їх. Я хотів з тобою зробити злагоду. Я хотів сказати тобі: „Лиши мені ту чорняву і йди з білявою, куди сам схочеш. Ні одній дівці, ні другій, ні тобі бувби волос з голови не впав. Але саме тоді, коли я хотів з тобою балакати про се, ти змовився на мене з Тихолізом і обома Ногаями. Твоя вина, коли се, що я хотів дістати з твоїх рук, я сам взяв собі. До того ще тебе і твою [illegible] маю. Ще лиш тамтих мушу дістати в мої руки, щоби пімстити смерть моїх товаришів. Де вони? Де Тихоліз?

— Не знаю.

— Як то може бути, щоби ти не знав?

— Так може бути, бо я сидів з дівчатами в сій печері, Тихоліз і Ногаї були в першій. Як їх нема, то погибли і вода понесла їх...

— Ні, не погибли. Якби їх вода забрала, то ми були би бачили, як їх несе. В ночі бачили ми тільки трупів наших товаришів. Тихоліз втік, Ногаї втікли. Ти безпечно знаєш, куди.

— Може й втікли, але мені того не сказали і я не бачив, щоби втікали. Ти кажеш, як би їх трупи поплили, то ти бачив би їх. Якби втікали, то такрж тільки водою пливучи, таксамо як трупи, вниз. Чому-ж ти не бачив їх?

— Бо живий може якийсь час плисти під водою. Вони полишили свої мушкети і втікли...

— Чи то мислиме, щоби такий Тихоліз лишив свою рушницю? Ту рушницю з котрою ніколи не розстаеся, з котрою ходить, їсть і спить?

Яман став уважати за можливе, що Тихоліз і оба його приятелі погибли. Всеж таки на його думку не було виключене, що вони спаслися побігом, щоби Крисі й дівчатам привести поміч. Приказав привести крадений човен в котрім його товариші посадили Крису і дівчата. Сиділи цілком так, як тоді, коли Тихоліз віз їх сюди. Яман станув при кермі, взяв у руки гребки і справив човен у низ ріки. Прочі Татари пустилися за човном плавцем. До берега причалили по правім боці ріки, просто того місця на лівім березі, в котрім попередного дня Тихоліз спустив був човен в ріку. Там стояла решта татарського чамбула під проводом свого отамана. І коні, які Тихоліз умістив був на кручі, стояли там.

— Ті коні, — Яман промовив до Криси, — ті ваші коні притягли нас сюди своїм іржанием. Як би не вони то я був би з моїми товаришами обійшов кручу і пішов далі рікою, бо я знав, що ви простуете до Торок. Коли-ж ми знайшли ваші коні на тій кручі, я зарз догадався, що ви мабуть на сім острові під водопадом, та що до него є якийсь приступ.

Якби Криса розумів по татарськи, то був би з їх балачок дізнався, яким способом Яман дістав поміч чамбула. Се був чамбул з його родинного аула. Він з ним зійшовся в околици Торок, ще заки вибрався з Крисою до московського табору з посольством від сотника Лаврина і по його доньки. Ямана в чамбулі не пізнали, бо він вже дуже давно відстав був від своїх, а то були самі молоді хлопці. Він став розказувати, яку то величезну добичу чамбул притащить до аула, коли піде за його радами і під його проводом. Аж коли жадний добичі і слави чамбул згодився на всі його предложення, Яман виявив хто він. Ради добичі чамбул простив йому всі його прогрішення і зобовязався виробити для него помилуванне в аулі і в орді! Першим підприемством, яке Яман предложив чамбулови і на яке чамбул згодився, була погоня за двома дівчатами під опікою Криси. На случай успіху біляву мав дістати отаман чамбула, чорняву Яман.

(Дальше буде).

ВСЕСВІТНА ІСТОРІЯ.

Написав Й. Чайківський. — Всесвітна Історія часть І.: старинна історія, стор. 280. — Є се нове виданне популярної (за др. Тугецом) історії, написаної коротко і звязково. В новому сьому виданню богато ілюстрацій. — Часть II.: середні віки, стор. 246. — В сій [illegible] гу на укр. історію, чого давніще не бувало. — Часть III.: нові часи, стор. 304. — Сей підручник доводить історичні події до 1911. р. Як і в других частинах, так і тут, звернено велику увагу на укр. історію і на кінці додано реєстр важнійших історичних дат.

Всі три томи в оправі $8.25.

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО

ВАСИЛЯ ЗАГАЄВИЧА

Продає шифкарти до всіх частий світа на найвигіднійші кораблі як офіціяльне представництво всіх корабельних ліній.

Спроваджує когонебудь з родини зі старого краю.

Полагоджує старокраєві справи та виробляє нотаріяльні документи, як: контракти купна і продажи, повновласти, тестаменти, афідевіти і т. д.

Доручає грошу в старім краю в долярах як в селю.

Виробляє паспорти в протягу 2 до 3 днів.

Колектує спадки в старім краю ,також належитість за роботу по компаніях і депозити з ріжних банків в Америці.

Уділяє всіх інформацій радо і безплатно, длятого голосіться особисто або писемно до:

W. S. ZAHAJEWICH

470 W. 23rd STREET, CORNER 10th AVE., NEW YORK, N. Y.
Tel.: Watkins 8933.

ФАРМИ!

РОДИМЦІ, хочете бути своїм босом? — купіть собі фарму в здоровій околици, де є фабрики, роботи ідуть день і ніч, для дівчат таксамо роботи подостатком. Платня найтаньша 50 центів на годину. Я спродаю фарми вже 23 роки у сій місцевости, найліпше розкажуть ті, що покупили. Маю малі і великі, на легкі сплати. Близько Erie R. R. i Lackawanna R. R. Голоситься до: **HARRY FANOK, Real Estate Broker, Whippany, N. J.** 107-14

ДІМ 4 РУМИ ГВАННА,
вода, газ, електрика, пивниця; 2 льоти. Іду до старого краю, всьо продам за ПІВ ДАРМО. Пів години з Ню Йорку, 2 бльоки від стації і школи, бльок до фабрик і церкви. Писати до:
ГРИГОРАК, c/o SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЕКСТРА! ЕКСТРА!
Спродам фарму за безцінь з причини що покинула мене жінка і старша донька.

Фарма 98 акрів, 15 акрів ліса а решта все під управою, 6 коров, 2 ялівки, 1 бугай, 4 коні, 3 вози, 2 брички, много всякої птиці: кури, качки, пантарки, сівярка, косарка, жниварка і всяка машинерія потрібна до фарми, будинки всі як нові, дім 9 кімнат і 2 бані, 2 студні на подвірю. Спродам то все за $3500, готівкою $2.000. 110-14
NYCK RUZYCKY,
4 Columbus Ave., Amesterdam, N. Y.

МАЛА ФАРМА
12.000 сквер фітів
$25 готівкою.
Ціна $250, $5 місячно
В НЮ ДЖЕРЗИ
Бльок від школи, висока суха і рівна земля. Близько фабрик.
OWNER GREGORY
319 E. 50th Street, New York City.

80-АКРОВА ФАРМА, 30 акрів чистого поля, решта пасовиско і грубий ліс в дуже гарній околици. Дім 9 великих румів, баня, стайні і шпіхлір, всі будинки в добрім стані, 2 коні, 2 корови, 100 курий, богі, вози, упряж і всі знаряди рільничі як плуги, борони, грабарки, машини до саджения і т. д. Прекрасний сад 100 дерев ріжних овочів, великий потік переходить через фарму, 1 миля від стейтової автомобілевої дороги. Добрий плейс для літників. Ціна за всьо разом, навіть з форнічами, $4.000, готівкою $2.000. Поле всьо оброблене прекрасно. Пишіть сейчас, бо така нагода рідко трафляється. **ПЕТРО ГРИГОРАК, c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 12-4

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найновійші електричні апарати.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ
Остpi і Хронічні Слабости лічимо після найновійших метод. Нема ріжниці як небезпечна хороба, або як довго хоруєте, я можу помочи Вам.
Повигаю скоро в хоробах нервових, шкірних, кровних, ниркових, мочевих, ревматизмових, гемороїдальних, кишкових. Оплати умірковані. Порада і огляднии даром.
Dr. L. ZINS
110 E. 16th ST., NEW YORK, N. Y.
межи 4th Ave. і Irvington Place
Специяліста від 25 літ.
Години: Денно 9 рано до 8. вечер; в неділі від 9 рано до 4. пополудни.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. К. Д. БИЛИК
120 E. 34th St., NEW YORK, N. Y.
Tel. Caledonia 9014
Недуги мужчин, женщин і дітий.
Урядові години: від 9. до 10. рано. від 5.30 до 7.30 вечером.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
специяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Евні
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

Б[illegible] І МЕДИЦИНИ
[illegible]
Wm. BORAK, D. C. Ph. C.
628 HUMBOLDT ST., cor. Driggs
BROOKLYN, N. Y. (Greenpoint)
Щоденно від 2-ої до 8-ої вечер.
Недуги мужчин, женщин і дітий.

ПАТЕНТИ
Наш патентовий підручник та формові зимки вишлемо даром на жадання. Пишіть по них сейчас. Можете писати до нас по українськи. Справи, відносячіси до патентів, трейд-марис, та продажи патентів, полагоджуємо сейчас.
BRYANT & LOWRY
[illegible]
[illegible] VICTOR BLDG.

СОВІТСЬКІ АНЕКДОТИ

(З „Воли Россіи" — органу московських ес-ерів).

Продовольчі пайки.

В комісію для роздавання пайків хмарою посунула всяка тварь.

Перші зявились плазуни. Їм відсипали по пайці першої категорії, аби тільки відчепитись.

Потім прийшов кінь.

— Може-б і мені пайку...

— За які заслуги?

— А як же! На мені на Польщу наступали, на мені з Польщи відступали; я вас уже котрий рік мясом своїм годую...

— Дати йому по 2-ій категорії.

Підступає корова.

— Ви, громадянко, чим революцію поглиблювали?

— З мене червоноармійцям чоботи шиють. Моє ймення по мясних склепах поминають всуе. Я постачаю один з головніших інґридієнтів Госмолока...

— Дати їй по 2-ій категорії! Хто там ще?

Підходить осел.

— Ви, товаришу, чого?

— За пайкою 1-ої категорії.

— Як то? Чому-ж першої?

— Я в революції перша особа.

— Яким чином?

— Коли-б ослів не було, то й вас би не було.

Мішочники.

Поїзд з мішочниками зупинився вночі невідомо чого.

З товарового вагону висувується голова:

— Що сталось?

Голос із темряви:

— Та паровоз міняють!

— На що? На сіль!

Ревизія.

Вартовий продовольчий загін вночі затримуе коло застави (рогатка) обивателя:

— Ваші документи?

Обиватель з переляку порпається в кишені і з богатьох ріжних документів виймає перший, що трапився під руку. Червоноармієць читае:

— „А-на-лі-за"... Ви чужинець? (Читає далі). „Білку нема. Цукру нема"... Проходь!...

Невдала комерція.

Румунський Жид поїхав до Росії й вернувся назад.

— Ну, що-ж ви робили в Росії?

— Я повіз туди два крами: хліб і труни. Як що, гадав я собі, руський є, то йому потрібен хліб; а коли його нема, то йому потрібна труна. Я думав, що все буде для мене як найліпше.

— Ну, й що-ж вийшло?

— Ну, і скрахував... Уявіть собі, що сей народ не їсть і не вмірає.

— А що-ж він робить?

— Він... мучиться.

З часів горожанської війни.

Троцький спить у наметі. „Білі" наступають. Вартовий хоче розбудити Троцького. Назвати товаришем однак не зважується, а назвати Вашим Превосходительством теж уважає ніяковим. Нараз догадується, як треба розбудити, й починає співати йому над ухом Інтернаціонал:

— „Вставай, проклятьем заклейменний!"

Коли приїде.

Син пише батькови, що живе на еміграції: „Любий тату, приїзди: у нас тепер добре. Граматика стала зовсім легка: Скасували багато букв: „ъ" нема, „і" нема, „ѳ" нема..."

На се батько відповів:

— Я приїду до вас тоді, коли ви скасуєте ще три: „ГПУ" (че-ка).

В. С. Н. Х.

Комуніст читає: „Всероссийский Совет Народного Хозяйства".

Буржуй читає: „Воруй (кради) смілійше; нема хазяїна".

[illegible]

Економичне будівництво.

Товариш Сталін виголошує промову про економичне будівництво перед представниками закавказьких републик:

— Зрозуміли, товариші?

— Нічого не зрозуміли.

— Ніхто не зрозумів?

Тоді підводиться Шапталадзе.

— Я все зрозумив.

— Що-ж ти зрозумів?

— Земли наша — хлеба ваша. Вода наша — риба ваша.

Жидівське.

— Чому на совітських червінцях суть написи на всіх мовах: на вірменській, ґрузинській, українській і т. д., а жидівського напису нема.

— Авторська скромність.

Склад компартії.

— Скажіть, будь ласка, чи богато Жидів у партії?

— Ни, процентів із шісдесят.

— А решта?

— Жидівки.

Перед засіданнем Комінтерну.

— Хаїме! смаруй морду ваксою, — треба виступати представником від Африки.

Хороба Леніна.

— Яка хороба у Леніна?

— Пара-ілліч.

На смерть Леніна.

Комуніст питає Жида:

— Скажіть, Баржанський, кого-б ви хотіли на місце Леніна.

— Ой, я хотів би, щоб ви всі були на місці Леніна.

Мавзолей.

Як відомо, ленінський мавзолей споруджено як-раз супроти памятника Мінінови й Пожарському.

Що-ж каже Мінін Пожарському, показуючи рукою на мавзолей Леніна:

— Ось де собаку закопано.

Безсмерте.

В Петербурзі злодії, геть чисто обрабувавши склеп біжутерії, лишили записку:

„Ленін умер, але діло його живе". (Натяк на ленінський девіз: „Рабуй нарабоване").

Декрет.

З приводу переіменування Петербурга в Ленінград кажуть, що буде випущено декрета, котрим повне зібрання творів Пушкина буде переіменовано в повне зібрання творів Леніна.

Проценти.

Ленін стукає до раю, але його не пускають. Він звертається за допомогою до Жида, що проходив мимо. Жид кладе його до куфра, підходить до воріт райських і стукає. У віконце визирає апостол Петро.

Жид: Тут живе Карл Маркс?

Апостол: Тут.

Жид: То гукніть його сюди.

До віконця підходить Маркс.

Жид: Се ви будете пан Маркс?

Маркс: Я.

Жид: „Капітал" се ваш?

Маркс: Мій.

Жид: То візьміть же собі ваші проценти.

І кидає йому куфер з Леніном.

Портрети вождів.

До непмана приходять представники „Мозгико", пропонуючи купити на користь інвалідів портрети совітських діячів. Спочатку вони пропонують йому окремі портрети Троцького, Дзержинського і т. и., але він одмовляється, огинаючись. Тоді вони хотять всучити йому групу В. Ц. И. К., але непман знов огинається. Нарешті вони показують йому фотографію Леніна в труні. Непман довго й любовно її розглядає й каже задоволено:

— Отсе чудесно! От таку ґрупочку ви мені приготуйте!

Святкове.

У Великодну ніч непманська жидівська родина сидить за вечерою. Розтинається дзвін „сорока - сороков" (московські церкви).

— Скажи, Натане, чого це дзвонять?

— Ат, се руська кольонія святкує якесь своє свято.

До своїх.

Старий Жид їде у вагоні до Москви.

Сусід звертається до него:

— Ви, звичайно, їдете до Москви в торговельній справі?

— Ні, яка тепер торгівля!

— То може хочете стати там на службу?

Старий махає рукою.

— Де там! Мені-ж 85 літ.

— То чого-ж ви їдете в Москву?

— Хочу вмерти між своїми.

На совітській службі.

Рабиновича принято на службу до державного тресту. Трест нічого не мав проти Рабиновича; Рабинович нічого не мав проти тресту.

В тресті почали чистку службовців, але Рабинович служив далі. Тому, що трест нічого не мав проти Рабиновича, й Рабинович нічого не мав проти тресту.

Нарешті трест скрахував і ліквідувався. Трест, як і перше, нічого не мав проти Рабиновича, але Рабинович мав проти треста... власний склеп.

Консерви.

— Добридень, пане Літвак, що пороблясте?

— О, в нас великий ґешефт: ми готуємо соловейкові консерви.

— Та невже! І робите великий оборот?

— Не гірше, ніж нічого, — пушок з 200 в день.

— Звідки-ж ви берете стільки соловейків?

— Ми трішечки мішаємо.

— Як же ви мішаєте?

— На половину: один соловейко, одна коняка.

Податок.

Податки були такі великі, що ніхто не мав змоги платити призначеної йому суми. В сей час Іванов приходить до фінансового інспектора й виймає гроші без жадних розмов. Інспектор зміркував, що дав маху і що наклав на Іванова малий податок.

— Слухайте, громадянине Іванов, тут сталася помилка. З вас треба не 10 а 20 міліонів.

Іванов виходить і приносить другого дня 20 міліонів. Інспектор почухався.

— Знаєте, Іванов, тут і знову помилка. З вас треба 40 міліонів.

Іванов виходить і приносить на завтра стільки, скільки з него вимагають. Інспектор аж підскочив і заявив:

— Громадянине, ми постановили, щоб ви заплатили 100 міліонів.

Іванову врешті урвався терпець. Він виймає з кишені машинку й кидає на стіл.

— Знаєте, що?... Друкуйте сами й будьте прокляті!

Інтеліґентське.

День російського інтеліґента — се парафраза соціялістичного гасла: „вісім годин працюй, вісім годин спочивай, вісім годин спи"!

Вісім годин (на службі) бійся скорочення.

Вісім годин (дома) бійся потіснення.

Вісім годин (вночі) бійся трусу (ревізії).

Міжнародні зносини СССР.

Мекдонелд послав урядовця із Скотланд-ярда на двірець дізнатись, чи не приїхав Раковський.

Той вертається й сповіщає:

— Совітський представник приїхав.

— Як ви його пізнали?

— З вагону вийшов джентельмен, у котрого на всіх куфрах були ріжні ініціяли.

Коротко й зрозуміло.

Мекдонелд Раковському:

— Хліб наш насущний дай нам днесь.

Раковський Мекдонелдови:

— І остави нам довги наші.

Красінова притча.

На зїзді Совітів товариші причепились до Красіна:

— Чому коли ви договорюєтесь із чужинцями що до торговельних зносин, то всі охоче згоджуються; а коли вони опісля приїзджають до вас, то жадне діло не вдається?

На се Красін відповів:

— Одна Жидівка прийшла до рабина дізнатись, чи скоро вернеться до неї чоловік її, що згинув без вісти. До рабина її не пустили. Тоді вона написала своє запитання на записці й передала учнем. Рабин відповів, що чоловік вернеться за пів року. А учень, що передав їй сю відповідь додав від себе:

— А я тобі кажу, що він ніколи не вернеться.

— Ах ти паршивий, — обурилась Жидівка, — чому ти думаєш, що більше знаєш, ніж рабин?

— А тому, що рабин бачив твою записку, а я бачу твою морду.

Перекл. М. Д.

Не будьте рабом у Вашого пана ціле своє життя. Коли небудь або в неділю їдіть з нами, а побачите тих людий, котрі живуть в здорових обставинах на нашій землі в своїх хатах. Набувши землю для Вашої хати або бизнесу, Ваші гроші будуть абсолютно добре інвестовані в

САВТ БАУНД ВРУК, НЮ ДЖЕРЗИ.

52 минути від Ню Йорку, школа, церква, штори, банки, понад 100 фабрик, де все знайдете роботу.

КУПАННЄ, ЇЗДА НА ЛОДКАХ, ЛОВЛЯ РИБ, ЗАБАВИ — ЗАРАЗ ПРИ НАШИХ ЗЕМЛЯХ. Ви можете купити землю тепер, повний розмір 25x100

ВІД $100 ДО $350

кождий. Завдаток або легкі сплати. Ви заплатите в двоє більше за таку землю в другім місті. Ми платимо за Вас, щоби побачилисьте землю.

New York & New Jersey Realty Corp.
116 NASSAU STREET, Room 1201, 12th floor, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Beekman 4317.

Отворено в неділі від 9 до 11 рано.
Питайте за паном Бритца.
Компанія істнує від 1907 року.

ЧЕСНЕ ОГОЛОШЕННЄ ЗНАЧИТЬ ЧЕСНА ОБСЛУГА.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК! ПОЗІР!
ТЕАТРАЛЬНИЙ КРУЖОК
Тов. Імени Мих. Драгоманова в Ню Йорку
— відограє —
чудову комедію на дві дії Г. Марусина під назвою:
ЧИ Є В СВІТІ ПРАВДА?
В СУБОТУ, ДНЯ 16. МАЯ 1925
в УКР. НАР. ДОМІ
217 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.
ПОЧАТОК О ГОД 8-ІЯ ВЕЧЕРОМ.
Вступ 50 центів.
По представленню ТАНЦІ до пізної ночи.
111-13 Комітет.

ПОЗІР! — БРИДЖПОРТ, КОНН.!
ЗАХОДОМ Т-ВА УКР. СІЧИ
устроюєсь перший
ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
В ПАРКУ В. ВЕНҐРИНОВИЧА
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. МАЯ 1925
Парк отворений від 12 години в полудне до пізної ночи.
На сей пікнік Т-во Укр. Січ має честь запросити всі Братства і Товариства та весь український загал до численної участи. Українська музика і закуска та легкі напитки. Боси будуть відходити від укр. церковної галі на місце пікніку.
111-13 Комітет.

ПОЗІР! БОФАЛО, Н. Й.! ПОЗІР!
Заходом Товариства
ІМ. О. НИЖАНКОВСЬКОГО
— відограється —
прегарне представленне
БЛУДНИЙ СИН
в 4-ох діях
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. МАЯ 1925
ПРИ FILLMORE I ONEIDA ST.
Початок точно 7.30 вечер.
На се прегарне представленне запрашаємо усе Хвальне Українське Громадянство як місцеве так і з околиць, приходіть усі і знакомих приведіть.
113 Заряд Товариства.

Пайн-Експеллер
проженe Ваш біль.
Натирайте ним, щоб сей чудовий лінімент уйшов у пори і дістався до місця недуги.
Пейн-Експеллер помагає до правильного крюження крови.
35ц і 70ц в аптиках. Глядіть на торговельний знак Якор.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th St., Brooklyn, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошеннєм, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цн. коли таке оголошеннє має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби виглагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосовитися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що [illegible]

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ свого брата дітий, **ВАСИЛЯ, ДАНИЛА, ОНУФРІЯ І МИХАЙЛА ВАЛІГУРА**, я їх тета хочу за них довідатися, бо маю важну справу до них. Хто би о них знав, або вони самі, прошу зголоситися до: 109-13
ANASTAZIA BARYLSKA
1[illegible] Albert Avenue, Newark, N. J.

ПОШУКУЮ у важній крайовій справі краянів, а головно свого брата Василя Війтишин з Дрогичівки, пов. Заліщики, я прибув тепер з краю і хочу бачитися з ними. Інтересованих прошу голоситися на адресу: **MICHAEL WIJTYSHYN, P. O. Box 75, Eckley, Pa.** 111-13

ПОШУКУЮ свого батька Миколу Ярмолика, котрого адреса перед трома роками була 241 N. Law St., Allentown, Pa. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголоситися до його сина, котрий пошукує його отсею дорогою. **YURKO YARMOLYK**, Поплави, почта Скалат, Гал. 111-14

Добра нагода для ДЕНТИСТА винаняти відповідно приладжений офіс в дільниці міста Бруклина, Н. Й., густо заселеній Українцями, Литовцями і прочими славянськими народами. Голоситись на адресу: **W. DOWNER, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.** Телефон: Greenpoint 2360. 12-14

ЕКСПЕРТ ДО МАШИН від шиття, направляю всякі машини до шиття. Робота вдоволяюча, ціни приступні.
Голоситься: 112-13
MARKO ZMURKEVICH,
196 Ellis Avenue, Irvington, N. J.
Tel. Bigelow 0352 M.

ГАЛЯ ДО ВИНАЙМУ
на танці, представлення, концерти, віча як також на рухомі образці. Ціна після умови. Депозит 5 дол. Проситься замовляти завчасу: Адресувати: 100-
УРЯД ПАРОХІЯЛЬНИЙ,
42 Van Buren St., Passaic, N. J.

НА ПРОДАЖ кантеровий „Лонч Рум" в дуже добрім положенню. Бизнес вироблений. Продається з причини виїзду до краю. **LUNCH ROOM, 911 — 2nd Ave., Astoria, L. I., N. Y.** Послідна стація Асторія. 13-14

ВИНАЙМУ гарне мешкане на літо близько Lexington собвею Pelham Bay Парку. Великий умебльований покій для одного або двох інтеліґентних мущин. Голоситися: **N. DZIUMA, Rawlins Ave., cor. Eastern Boulevard, Bronx, N. Y.** 113-14

ЦЕРКОВ СВ. МИХАІЛА в Фраквіл, Па., потребує дякоучителя тверезого і з добрим голосом, котрий має свідоцтво і знає провадити хор, діточу шкільну науку кождий день і театр. представлення. Платня після умови. Кандидати зволять зголоситись до церковного предсідателя: **NICHOLAS BUSKO, 310 So. Baliet St., Frackville, Pa.** 113-15

ПАРОХІЯ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА В CARNEGIE, PA.
пошукує дякоучителя, котрий має іспит і свідоцтво з послідної парохії, котрий є тверезий, уміє провадити хор на 4 голоси, давати концерти і представлення та провадити школу. Платня після угоди. Місце може заняти від 11. червня б. р. Голоситися до: 113-15
СТЕФАН ХАРІТАН
108 Broadway St., Carnegie, Pa.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!
ПРОДАЮ КЕНДИ ШТОР з причини другого бизнесу, бизнес вироблений в добрій секції між Українцями і другими Славянами, рент дешевий.
Голоситися до: 111-13
MICHAEL DUFLAN,
553 MARKET ST., NEWARK, N. J.

Агенти — Пишіть по Дарові Зразки. Продавайте Медізон „Better-Made" Сорочки великої фабрики вирост носячим їх. Не треба гроший або знання. Богато заробляє $100 тижнево і бонус. MADISON FACTORIES, 507 Broadway, New York. 48—

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведения породів і Київського Зайцевського шпиталя.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ПИШУТЬ!
Фонтанові пера по таних цінах, однак незрівнані з жадним пером в високій ціні, якого Ви мабуть уживаєте. Лишень спробуйте **перо фонтанове Бамбу**, а свої дорогі пера зложите на відпочинок. Це перо дає правдиву вигоду в легкости писання. Гарантуємо вдоволення. Ціна одного пера $1.25. Ціни гуртові для замавляючих в скількостях. Належитість з замовленням. 107.13
LUCIFER SALES SERVICE,
Box 6795 S.
PHILADELPHIA, PA.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 [illegible] St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
65 Prospect Av., Bayonne, N.J.

ПРОГУЛЬКА ДО ГАЛИЧИНИ

УКРАЇНСЬКЕ ЕМІҐРАЦІЙНЕ БЮРО уряджує прогульку (Екскоршен) до краю під проводом **В. ГАПАНОВИЧА**, котрий особисто заопікується Вами в часі подорожи.

РОДИМЦІ: Тепер можете **ВІДВІДАТИ РОДИНУ і РИМ** в ювилейнім році, бо ми продаємо шифкарти **ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ**, в обі сторони тільки 162 доляри.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що тим, котрі не є американськими горожанами, **МИ ПОСТАРАЄМОСЯ о ПОЗВОЛЕННЄ з ВАШИНҐТОНУ**, на підставі котрого **МАЮТЬ ПРАВО ПОВЕРНУТИ ДО АМЕРИКИ** поза квотою іміґраційною навіть **БЕЗ ВИСІДАНЯ на ЕЛЛІС АЙЛЕНД.**

Тим людям, що купили **ШИФКАРТИ для ФАМИЛЯНТІВ**, а не можуть їх спровадити, тим **МИ ПРОМІНЯЄМО** їх шифкарти без жадної страти на **ШИФКАРТИ ПРОГУЛЬКОВІ.**

ІНТЕРЕСОВАНІ нехай звернуться чим скорше листовно або особисто:

UKRAINIAN EMIGRATION BUREAU
[illegible] NEWARK, N. J.